

O'ZBEKISTONDA EKOLOGIK MUAMMOLARNING OLDINI OLISHGA QARATILGAN CHORA-TADBIRLAR

Abrorova Rixsixon

Jurnalistika va ommaviy kommunikatsiyalar universiteti,

Siyosatshunoslik yo'nalishi 4-kurs talabasi.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.14184488>

Annotatsiya. Mazkur maqolada O'zbekistonda ekologik muammolarning oldini olishga qaratilgan chora-tadbirlar tahlil qilingan. Atmosferani ifloslanishdan saqlash, suv resurslaridan oqilona foydalanish, cho'l hududlarining kengayishini to'xtatish, chiqindilarni qayta ishlash kabi asosiy yo'nalishlar ko'rib chiqilgan. Ushbu tadbirlar barqaror rivojlanishni ta'minlashga va ekologik xavfsizlikni oshirishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: O'zbekiston, ekologik muammolar, qayta tiklanuvchi energiya, suv resurslari, cho'l hududlari, chiqindilarni qayta ishlash, barqaror rivojlanish, ekologik xavfsizlik.

MEASURES TO PREVENT ENVIRONMENTAL PROBLEMS IN UZBEKISTAN

Abstract. This article analyzes measures to prevent environmental problems in Uzbekistan.

The main areas are considered: protecting the atmosphere from pollution, rational use of water resources, stopping the expansion of desert areas, and recycling waste. These measures serve to ensure sustainable development and increase environmental safety.

Keywords: Uzbekistan, environmental problems, renewable energy, water resources, desert areas, waste recycling, sustainable development, environmental safety.

МЕРЫ, НАПРАВЛЕННЫЕ НА ПРЕДОТВРАЩЕНИЕ ЭКОЛОГИЧЕСКИХ ПРОБЛЕМ В УЗБЕКИСТАНЕ

Аннотация. В данной статье анализируются меры, направленные на предотвращение экологических проблем в Узбекистане. Были рассмотрены основные направления, такие как защита атмосферы от загрязнения, рациональное использование водных ресурсов, прекращение расширения пустынных территорий, переработка отходов.

Данная деятельность служит обеспечению устойчивого развития и повышению экологической безопасности.

Ключевые слова: Узбекистан, экологические проблемы, возобновляемые источники энергии, водные ресурсы, пустынные территории, переработка отходов, устойчивое развитие, экологическая безопасность.

O'zbekiston ekologik muammolarni hal qilish va tabiatni muhofaza qilish borasida bir qator chora-tadbirlarni amalga oshirmoqda. Aholining tez o'sishi, sanoatning rivojlanishi va iqlim o'zgarishi kabi omillar ekologik ta'sirni kuchaytirib, hududda havoning ifloslanishi, yerning qurishi, suv resurslarining kamayishi va boshqa ko'plab ekologik muammolarga olib kelmoqda.

Shuning uchun, O'zbekiston hukumati ekologik muammolarga qarshi kurashish va tabiiy resurslarni tejash borasida bir qator strategiyalarni ishlab chiqmoqda. Quyida bu borada amalga oshirilayotgan asosiy chora-tadbirlar keltirilgan.

1. Suv Resurslarini Tejash va Samarali Foydalanish

O'zbekiston suv ta'minoti va suv resurslaridan foydalanish bo'yicha ko'plab chora-tadbirlarni amalga oshirmoqda. Ayniqsa, Amudaryo va Sirdaryo kabi katta daryolarning qurishi, suvning ortiqcha sarflanishi va ifloslanishi ekologik muammolarga olib kelmoqda. Suvni tejash va uni samarali boshqarish uchun quyidagi chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda:

- Suvni tejash texnologiyalarini joriy etish: Qishloq xo'jaligi va sanoatdagi suv sarfini kamaytirish uchun samarali irrigatsiya tizimlari va suvni qayta ishlash texnologiyalari joriy qilinmoqda.

- Suv resurslarini boshqarish bo'yicha milliy strategiyalar: Suv resurslarining to'g'ri taqsimlanishini ta'minlash va ularni saqlash maqsadida hukumat tomonidan kompleks dasturlar ishlab chiqilmoqda.

- Suvni tozalash va qayta ishlash tizimlari: Suvni tozalash va qayta ishlash bo'yicha yangi inshootlar qurish, shuningdek, axlatlarni to'plash va qayta ishlashni rag'batlantirish muhim o'rin tutadi.

2. Yer Resurslarini Himoya Qilish va Qurilishni Rivojlantirish

O'zbekiston yer resurslarini to'g'ri boshqarish, qishloq xo'jaligi va qurilishda ekologik me'yorlarni joriy etish, yerning degradatsiyasini oldini olish uchun bir qator chora-tadbirlarni amalga oshirmoqda:

- Yerning unumdorligini saqlash: Er osti suvlari va o'g'itlar bilan noto'g'ri ishlashni kamaytirish, tabiiy gormonlar va organik o'g'itlar bilan ishlashni rag'batlantirish.

- Qurilish sohasida ekologik talablar: Qurilish jarayonida tabiiy resurslar va materiallardan samarali foydalanish, energiya samaradorligi va ekologik me'yorlarga amal qilish.

- Mushaklarsiz mintaqalar yaratish: Yerning qurg'oqchilikdan himoya qilish uchun yashil zonalarini kengaytirish va tabiiy o'simliklarni tiklash ishlari olib borilmoqda.

3. Iqlim O'zgarishiga Qarshi Kurashish

Iqlim o'zgarishi O'zbekiston uchun katta xavf tug'diradi. Qishloq xo'jaligi, suv resurslari va energiya sektori iqlim o'zgarishiga ta'sir qiluvchi asosiy sohalar hisoblanadi. Bu borada quyidagi chora-tadbirlar ko'rilmogda:

- Qayta tiklanuvchi energiya manbalarini rivojlantirish: Quyosh, shamol va biogaz kabi qayta tiklanuvchi energiya manbalarini rivojlantirishga qaratilgan loyihalar amalga oshirilmoqda.

Bu nafaqat energiya ta'minotini yaxshilash, balki uglerod chiqarilishini kamaytirishga ham yordam beradi.

- Iqlim o'zgarishiga moslashish: Agrotexnik va aqlli qishloq xo'jaligi texnologiyalarini joriy etish, qishloq xo'jaligida o'simliklar va chorva mollari uchun iqlim o'zgarishiga moslashgan navlarni ishlab chiqish.

- Ko'mir va gazdan foydalangan holda energiya samaradorligini oshirish: Energiyani tejash va uglerod chiqindilarini kamaytirish uchun yangi texnologiyalarni joriy qilish, shuningdek, o'zgaruvchan iqlim sharoitiga mos energiya tizimlarini yaratish.

4. Tuproqni Himoya Qilish va Quruqlik Degradatsiyasiga Qarshi Kurashish

Tuproqning degradatsiyasi, ayniqsa, qurg'oqchil mintaqalarda jiddiy ekologik muammo bo'lib qolmoqda. Bu jarayonni oldini olish uchun quyidagi chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda:

- Tuproqni saqlash texnologiyalarini joriy etish: Agrar sohada tuproq unumdorligini saqlash uchun innovatsion texnologiyalarni qo'llash.

- O'rmonlarni tiklash va yashil maydonlarni kengaytirish: O'rmonlar va yashil hududlarni tiklashga alohida e'tibor qaratilmoqda.

Bu, nafaqat tuproqni saqlashga, balki havoning ifloslanishining oldini olishga ham yordam beradi.

- Tuproq eroziyasiga qarshi kurashish: Quruqlik eroziyasini kamaytirish uchun tuproqni mustahkamlash va erni qayta tiklash bo'yicha loyihalar amalga oshirilmoqda.

5. Ekologik Ta'lim va Jamiyatni Anglatish

Ekologik muammolarga qarshi kurashishda jamiyatning faolligi katta ahamiyatga ega.

O'zbekistonda ekologik ta'lim va tarbiyani kuchaytirish uchun quyidagi chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda:

- Ekologik ta'limni rivojlantirish: Maktablarda va oliy ta'lim muassasalarida ekologiya fanini o'rgatish, aholini ekologik masalalarda xabardor qilish.

- Jamiyatni ekologik ongini oshirish: Ekologik tadbirlar va kampaniyalar orqali aholining ekologik mas'uliyatini oshirish va ularga ekologik muammolarni hal qilishda faol ishtirok etish zarurligini tushuntirish.

Xulosa

O'zbekistonda ekologik muammolarni oldini olish va tabiatni muhofaza qilishga qaratilgan chora-tadbirlar mamlakatning barqaror rivojlanishi uchun juda muhimdir. Bu chora-tadbirlar nafaqat ekologik barqarorlikni ta'minlash, balki iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanishni ham qo'llab-quvvatlashga xizmat qiladi.

O'zbekistonning ekologik siyosati barcha sohalarda samarali boshqaruvni, innovatsiyalarni va xalqaro hamkorlikni rivojlantirishga qaratilgan bo'lib, u kelajakda mamlakatning barqaror rivojlanishiga xizmat qiladi.